

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Splitsen met Frits	9
- Lesactiviteit: Frits Splits en zijn knuffels	
- Lesactiviteit: Splits mee met Frits	
- Lesactiviteit: Getalkaartjes	
- Lesactiviteit: Mijn lievelingsgetal	
- Lesactiviteit: Mijn splitsboekje	
- Lesactiviteit: Welke splitsing heeft Frits Splits?	
- Spelactiviteit: Doelpunten raden	
- Spelactiviteit: Splits-memory	
- Spelactiviteit: Splitsvierkanten	
De splitslijn	29
Kopieerbladen	35

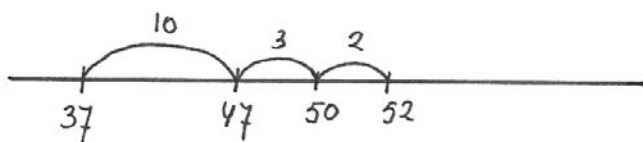
Inleiding

Reken de onderstaande opgaven uit en onthoud of noteer hoe u dat deed.

$$37 + 15 =$$

$$43 - 16 =$$

De meeste volwassenen zullen bovenstaande opgaven, al dan niet met een tussenstapje, uit het hoofd oplossen. Kinderen leren op de basisschool in ieder geval de rijgstrategie om dit soort sommen te kunnen oplossen en maken daarbij aanvankelijk gebruik van de lege getallenlijn als ondersteunend model.

Bij het uitvoeren van de rijgstrategie worden er nogal wat stappen gezet. Bij de optelsom bijvoorbeeld, wordt eerst het getal 15 decimaal gesplitst in 10 en 5, waarna de 10 kan worden toegevoegd (47). Om de sprong naar het volgende tiental te kunnen maken volgt de splitsing '10 is 7 en ...'. De uitkomst hiervan bepaalt vervolgens hoe de 5 moet worden gesplitst: in 3 en 2. Tot slot kan de 2 worden toegevoegd (52).

In dit voorbeeld zit de moeilijkheid in de opgave $7 + 5$, een som onder de 20, met tientaloverschrijding. Juist bij die opgaven is het van belang dat je de splitsingen van getallen tot en met 10 kent. De ervaring leert, dat er in het s(b)o nogal wat kinderen zijn, die hierover struikelen en daar vervolgens gedurende de hele basisschool last van ondervinden. Immers, het kunnen splitsen van getallen speelt niet alleen een rol bij het optellen en aftrekken tot 20, 100 en 1000, maar ook bij het cijferen (vanaf groep 6):

$$465 - 28 =$$

$$\begin{array}{r} 6763 \\ \underline{158} + \end{array}$$

In het speciaal (basis) onderwijs moeten we bovendien bedacht zijn op een andere valkuil. Van deze doelgroep is bekend, dat kinderen niet automatisch verbanden leggen tussen geleerde vaardigheden. Er ontstaan zogenaamde 'eilandjes van kennis', die afzonderlijk van elkaar wellicht wel beheerst worden, maar waarvan de kinderen niet begrijpen wat ze met elkaar te maken hebben. Zo wordt er in groep 3 weliswaar veel aandacht besteed aan de splitsingen van getallen tot 10, maar is het zeker niet vanzelfsprekend, dat het kind begrijpt dat die kennis gebruikt kan worden bij het uitrekenen van een som als $7 + 5$. Waarschijnlijk geldt dit ook zeker voor de zwakke kinderen in het regulier basisonderwijs.

Het splitsen van getallen tot 10 en daarbij voorkomende knelpunten

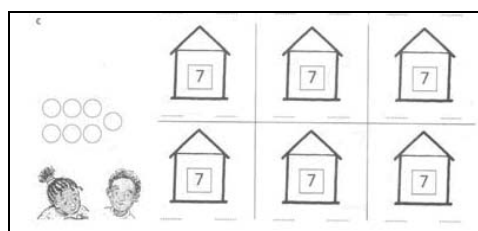
In dit katern gaan we in op een aantal knelpunten die bij het splitsen een rol spelen. De belangrijkste knelpunten staan hieronder. In de rest van het katern vindt u suggesties hoe u de knelpunten het hoofd kunt bieden.

Knelpunt 1: methodes beginnen op een te hoog abstractieniveau

De meeste rekenmethodes bieden in groep 3 en 4 veel activiteiten aan op het gebied van splitsen. Het probleem hierbij is echter, dat deze meestal op een behoorlijk hoog niveau van abstractie beginnen. Vaak moet een schema ingevuld worden, zoals bijvoorbeeld de volgende uit Pluspunt en Wis en Reken:

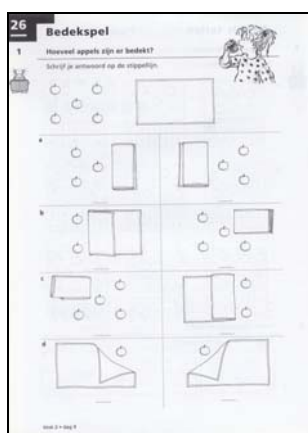

Pluspunt

Wis en reken

Soms zijn er wel verkennende activiteiten aan vooraf gegaan of erop volgend, maar voor sommige kinderen in het s(b)o is niet duidelijk, dat hier dezelfde vaardigheid wordt gevraagd.

Hoeveel onder de theedoek?
Wis en Reken, groep 3

Hoeveel bloemen in elke vaas?
Pluspunt, groep 3

Hier kan een los 'eilandje' ontstaan, dat niets met het voorgaande of erop volgende te maken heeft. Deze kinderen hebben het nodig, dat verbanden tussen de activiteiten nadrukkelijk worden gelegd. Dat kan bijvoorbeeld door een overgangsfase te creëren, waarin verschillende schema's een tijdje naast elkaar aan bod komen, liefst op hetzelfde werkblad. De kinderen wordt gevraagd naar de overeenkomsten en de verschillen.

Een fout die nogal eens gemaakt wordt door kinderen bij het invullen van een schema, is dat ze de splitsing verwarren met de optelling. In het voorbeeld uit

Pluspunt vult een kind dan bijvoorbeeld 15 in (want 10 en 5 is 15). Het kind heeft in dat geval niet begrepen, dat het bij splitsen gaat om een gegeven hoeveelheid die je in twee delen deelt.

Zeker voor s(b)o kinderen geldt, dat zij eerst moeten ervaren wat er eigenlijk gebeurt bij een splitsing, voordat wordt gewerkt met schema's en modellen.

Knelpunt 2: gebruik van verschillende schema's

Een tweede knelpunt is, dat er vaak verschillende manieren worden gebruikt om een splitsing weer te geven. Aanvankelijk wordt daarbij steeds één schema voor één splitsing gebruikt (zie eerdergenoemde voorbeelden). Uiteindelijk worden deze schema's samengevoegd tot de tabel, waarin alle splitsingen van een getal komen te staan:

8	6	5	10	9
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

Pluspunt

Dat een tabel eigenlijk een samenvoeging van meerdere schema's is kan de zwakke rekenaars ontgaan.

Knelpunt 3: verband met optellen en aftrekken wordt niet gelegd

Het leren van de splitsingen tot 10 is van belang voor het kunnen uitrekenen van optel- en aftrekopgaven tot 20 (en later tot 100 en verder). Meestal wordt dit verband niet gelegd in de methode, maar wordt ervan uit gegaan, dat de leerlingen hun kennis hier vanzelf zullen inzetten. Voor s(b)o kinderen en dan wel met name de zwakke rekenaars, geldt dit niet. Zij moeten erop worden gewezen dat de splitsingen hier worden gebruikt.

Splitsen in dit katern

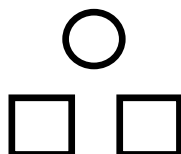
In dit katern is een oplossing gezocht voor de knelpunten die in het voorgaande zijn genoemd. U vindt drie lessenseries en één serie spelsuggesties. Voor het knelpunt 'verband met optellen en aftrekken' is een aantal richtlijnen opgesteld. De richtlijnen geven aan hoe en wanneer u de kinderen ervan bewust kunt maken, dat het splitsen kan worden ingezet.

Suggesties voor knelpunt 1: te hoog abstractieniveau

De activiteiten uit de serie 'Splitsen op het schoolplein' zijn sterk gericht op het aan den lijve ervaren van de splitsing. Een concrete hoeveelheid (de eigen groep leerlingen) wordt daadwerkelijk in tweeën gesplitst. Bovendien wordt hier een speciale figuur in het leven geroepen, Frits Splits, die het splitsen voor zijn rekening neemt. Frits Splits is herkenbaar aan zijn petje, sjaaltje, of andere specifieke outfit, zodat duidelijk is, dat hij niet bij de te splitsen groep hoort.

Een andere belangrijke stap die in de eerste serie lessen wordt gezet, is de koppeling van de concrete handeling aan het schema. Zo staan de kinderen op het schoolplein eerst in een rondje, om daarna door Frits Splits op basis van een vastgesteld criterium (bijvoorbeeld jongen/meisje) in twee vierkante vakken te worden verdeeld.

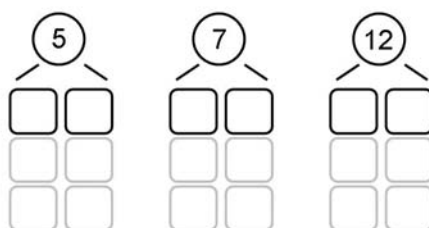
Daarmee wordt toegewerkt naar het schema dat veel in de methodes wordt gebruikt:

Ervaringen met deze lessenserie in de praktijk wezen uit, dat de leerlingen veel steun hadden aan het zelf uitvoeren van de splitsing. Het schema kreeg veel meer betekenis, dan daarvoor. De les die daarna op papier plaatsvond (uitknippen van de foto) werd vlot door de kinderen gedaan.

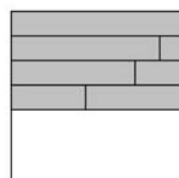
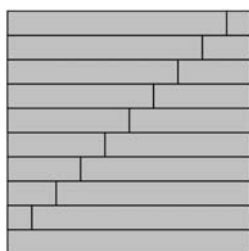
Suggesties voor knelpunt 2: verschillende schema's

In de tweede serie activiteiten, 'Splitsen met Frits', wordt voortgeborduurd op het schema, dat in de eerste lessenserie is geconstrueerd. Deze activiteiten spelen zich af in de klas. Kinderen moeten voorwerpen verdelen en in het schema invullen. Geleidelijk aan vindt de daadwerkelijke handeling steeds meer mentaal plaats, terwijl de splitsing weer wordt genoteerd in het splitsschema. Ook wordt in deze serie de overgang gemaakt van één splitsing per schema naar alle splitsingen in één tabel:

De tabel wordt zorgvuldig opgebouwd en gekoppeld aan de handeling.

In de derde serie activiteiten, 'Passen en meten', wordt de situatie verbreed van verdelen van een hoeveelheid voorwerpen, naar een meetcontext. De kinderen moeten plankjes in stukjes verdelen, om een mooi vloertje te kunnen leggen. Iedere verdeling wordt meteen in een tabel op een kladblaadje genoteerd, zodat het verband met activiteiten uit voorgaande lessenseries wordt gelegd.

7	
6	1
5	2
3	4

Het 'lezen' van de kladblaadjes van andere leerlingen vormt een mooi sluitstuk van deze serie.

Bij deze serie is tevens een software-programma ontwikkeld waarin de leerlingen via het maken van splitsingen plankjes in stukken kunnen zagen. De software is een speelse aanvulling en rijke bron.

Suggesties voor knelpunt 3: verbanden leggen

In de ontwikkelde lessenseries is een oplossing gezocht voor de eerste twee gesignaleerde knelpunten. Zoals eerder gezegd, is het kennen van splitsingen van belang in het perspectief van het latere rekenen tot 20, 100 en verder. In het laatste deel van dit katern vindt u richtlijnen hoe u een brug kunt slaan tussen de splitsingen en het latere rekenen tot 20, 100 en verder.

Naast het doen van activiteiten is het van belang dat de leerlingen ervan bewust worden waarom het belangrijk is dat ze de splitsingen kennen. Juist dat aspect is van belang. Een belangrijk advies is dan ook, om steeds als u met opgaven tot 20 bezig bent, de kinderen erop te wijzen dat hier de kennis van het splitsen ingezet kan worden. Zeker in het begin zal dit nodig zijn.

Wijs kinderen erop dat ze de splitsingen tot en met 10
kunnen gebruiken bij het rekenen tot 20!

Splitsen met Frits

Bij de lessenserie 'Splitsen op het schoolplein' zijn we aan de slag gegaan met het verdelen van een groep kinderen. In deze lessenserie komen achtereenvolgens knuffels of poppen, fiches, dobbelstenen en getallen aan de orde.

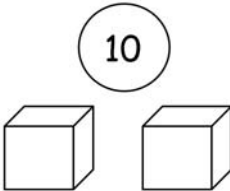
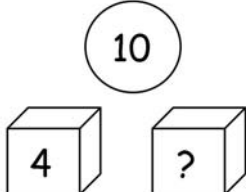
In de les 'Frits Splits en zijn knuffels' verdelen de kinderen knuffels over 2 dozen. Verschillende mogelijke verdelingen passeren de revue. Steeds komen de splitsingen op het bord te staan. Door later een of meer knuffels weg te nemen komen ook splitsingen aan de orde van andere aantallen.

In de les 'Splits mee met Frits' zijn de knuffels vervangen door fiches. De fiches worden eerst verdeeld over de 2 dozen en daarna op het bord gehangen, met de getallen ernaast. De fiches maken later in dezelfde les plaats voor de getalkaartjes.

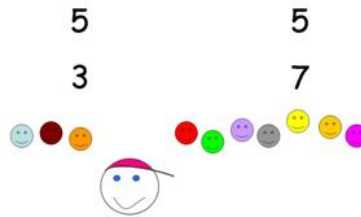
De les 'Mijn lievelingsgetal' is een oefenles met behulp van dobbelstenen. Frits Splits heeft 4 lievelingsknuffels, 4 lievelingsplanten, 4 lievelingsfoto's; 4 is dan ook zijn lievelingsgetal. Als hij met 2 dobbelstenen gooit, dan wil hij als uitkomst... 4! Welke combinaties kan hij dan gooien? De kinderen gaan, samen en alleen, aan de slag met hun eigen lievelingsgetallen. Door een opsomming te maken van de mogelijke combinaties, ontstaat 'vanzelf' een splitstabel.

In de volgende les maakt iedere leerling zijn of haar eigen splitsboekje, waarin alle getallen tot tien aan bod komen. Kinderen kunnen in deze les ontdekken dat het ene getal op meer manieren gesplitst kan worden dan het andere getal. Ze krijgen een mooi overzicht, dat ze kunnen bewaren en teruglezen.

In de les 'Welke splitsing heeft Frits Splits' wordt de basis gelegd voor het automatiseren van de verschillende splitsingen. Frits Splits heeft een getalkaartje in zijn hand. Welk getal moet er nog bij om 10 te krijgen (denk ook aan 'de vriendjes van 10' of 'de verliefde harten' van Julie Menne)? Daarna pakt hij 2 kaartjes die samen 10 zijn. Welke kan hij in zijn handen hebben? Als laatste oefening pakt hij willekeurig 2 kaartjes. Hij zegt alleen de som van de twee getallen. Welke splitsing heeft hij gepakt?

Titel	Frits Splits en zijn knuffels
Groep / niveau	3
Leerstofaspecten	Splitsen
Benodigheden	<ul style="list-style-type: none"> • 10 poppen of knuffels • 2 grote dozen • Een petje, sjaaltje of ander voorwerp om aan te geven wie Frits Splits is.
Organisatie	Dit is een klassikale les. U kunt de leerlingen vooraf eigen knuffels of poppen mee laten nemen.
Bedoeling	Concreet met knuffels verdelingen maken over twee dozen en later in 2 groepjes. Gaandeweg zien de kinderen een splitstabel op het bord ontstaan.
Voorwaardelijke vaardigheden	Betekenis kunnen geven aan de getallen tot en met 10. U kunt deze les geven na de lessenserie 'Splitsen op het schoolplein'.
Lesactiviteit	<p></p> <p>Frits Splits ruimt op: hoeveel knuffels? Frits Splits (deze keer de leerkracht, met petje of sjaaltje) is aan het opruimen. Hij heeft een hele berg poppen of knuffels voor zich liggen, ook zijn 4 favoriete knuffels.</p> <p><i>Noteer de totale hoeveelheid knuffels hoog op het bord in een cirkel, daaronder twee dozen:</i></p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Willekeurig verdeelt hij de knuffels over twee dozen. <i>Laat de kinderen mee tellen terwijl u de knuffels in de dozen doet.</i></p> <p>Verdelen van de knuffels over de dozen. Frits Splits wil wel graag onthouden hoeveel knuffels er in elke doos zitten. Hoeveel knuffels zitten er in de linker doos?</p> <p>Dit kan eventueel tellend vastgesteld worden, door de knuffels er even weer uit te halen. Noteer dit aantal op het bord, 'in' de linkerdoos.</p> <div style="text-align: center;"> </div>

	<p>Wie weet nu hoeveel knuffels er in de rechterdoos zitten? De kinderen doen een voorspelling.</p> <p><i>Herinner de kinderen hier aan de activiteiten op het schoolplein. Daar werden de kinderen over twee vakken verdeeld. Nu zijn er twee dozen. Laat de kinderen vertellen hoe ze hebben gerekend. Controleer of het klopt door de knuffels in de rechterdoos te tellen.</i></p> <p>Andere verdelingen; noteren op het bord Frits Splits probeert de knuffels anders te verdelen over de dozen. Verplaats een of meer knuffels van de ene naar de andere doos en noteer de bijbehorende getallen op het bord. Deze procedure kunt u enkele keren herhalen. Eventuele omkeringen mogen natuurlijk ook. Herhaal de gehele activiteit met een andere hoeveelheid knuffels. Teken de figuren als hierboven opnieuw (naast de vorige) op het bord.</p> <p>Hoeveel knuffels zitten er in de doos? U kunt het moeilijker maken door de inhoud van één doos te laten zien en de andere niet. De kinderen raden de inhoud van de andere doos.</p>
<p>Variatie</p>	<p>U kunt verschillende oefeningen doen, waarbij de knuffels worden verdeeld. Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De 4 favoriete knuffels van Frits Splits liggen in de ene doos, hoeveel liggen er in de andere doos?. De kinderen raden... Het kan bijvoorbeeld ook met alle poppen in de ene doos, hoeveel knuffels liggen er in de andere doos? • Zet de knuffels op een rij naast elkaar. Één leerling speelt Frits Splits. Hij gaat voor de knuffels staan en schuift ze een beetje opzij. Hoeveel knuffels staan er aan de ene kant? En hoeveel aan de andere? U noteert de getallen op het bord. <div style="text-align: center;"> <p><i>Frits Splits vooraan; 5 links en 5 rechts</i></p> </div> <p>Voor een volgende splitsing kunt u de vorige getallen (5 en 5) laten staan, de volgende splitsing kan eronder. U geeft daarmee kinderen de kans een volgende splitsing te relateren aan een eerdere. Zo ontstaan bovendien 2 kolommen, net als in een splitstabel.</p>

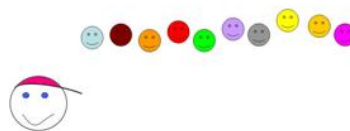
Frits Splits vooraan; 3 links en 7 rechts.

Om de beurt wordt een ander kind aangewezen om Frits Splits te spelen.

- U speelt zelf Frits Splits. Frits Splits staat steeds een knuffel verder naar rechts: dus eerst 0 links – 10 rechts, dan 1 links - 9 rechts, daarna 2 links – 8 rechts, 3 links – 7 rechts, 4 – 6, 5 – 5, enzovoort. De splitsreeks wordt zo gestructureerd doorlopen:

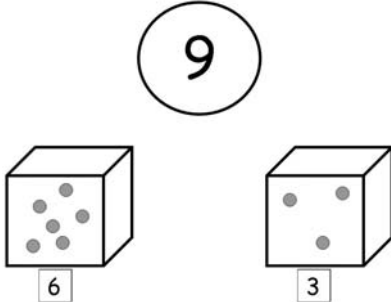
0	10
1	9
2	8
3	7
4	6
5	5

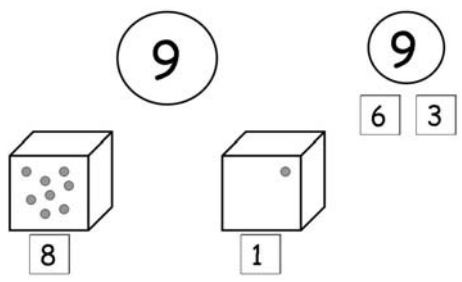
- Frits Splits staat afwisselend links en rechts: dus eerst 0 links – 10 rechts, dan 10 links – 0 rechts, 1 links – 9 rechts, 9 - 1, 2 – 8, 8 – 2, 3 – 7, 7 – 3, enzovoort

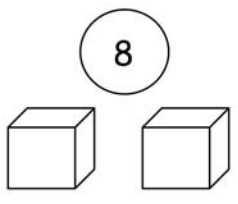

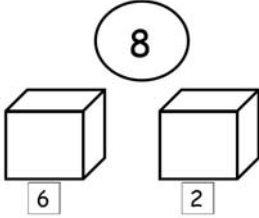
Vervolg

- De les ‘Splits mee met Frits’ is een vervolg op deze les.

Titel	Splits mee met Frits
Groep / niveau	3
Leerstofaspecten	Splitsen – kennismaken met de splitstabel
Benodigdheden	<ul style="list-style-type: none"> • 20 bordrondjes of gekleurde magnetische fiches • 2 grote dozen • voor ieder kind een doosje met 10 fiches, 2 vierkante velletjes en een rond velletje • Indien nog nodig een petje, sjaaltje of ander voorwerp om aan te geven wie Frits Splits is.
Organisatie	Dit is een klassikale les. Teken voor aanvang van de les een cirkel op het bord met twee dozen eronder, zie de figuren in deze lesbeschrijving. Laat de vakken nog leeg.
Bedoeling	In deze les gaat iedere leerling steeds actief met de materialen aan de slag. De knuffels van de vorige les hebben plaats gemaakt voor fiches. De kinderen verdelen de fiches in twee groepen.
Voorwaardelijke vaardigheden	Ervaring met het optellen onder de 10. De les 'Frits Splits en zijn knuffels'.
Lesactiviteit	<p>'Knuffels' verdelen over twee dozen</p> <p>We beginnen deze les met een terugblik naar de vorige les, 'Frits Splits en zijn knuffels'. De twee dozen staan voor het bord. Op het bord staan de 2 dozen ook getekend. De knuffels zijn al opgeruimd of mee naar huis genomen. Graag willen we toch laten zien hoe we 9 knuffels kunnen verdelen.</p> <p><i>Laat de kinderen ideeën naar voren brengen hoe dat zou kunnen. Kom gezamenlijk tot de conclusie dat fiches of bijvoorbeeld bordrondjes wel handig zijn.</i></p> <p>Op het bord staan 2 dozen die iedereen kan zien. Hoeveel bordrondjes in iedere doos? Onder de dozen schrijft u het bijbehorende getal. Zet om de getallen een vierkantje om het er als een getalkaartje uit te laten zien. (Als voorbereiding op de volgende les.)</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p><i>De dozen op het bord met daarin de bordrondjes; het aantal staat eronder in de vorm van een getalkaartje.</i></p>

	<p>Zelf meedoen</p> <p>Alle kinderen krijgen een doosje met fiches, daarnaast 2 vierkante velletjes en een rond velletje zodat ze actief mee kunnen doen. De kinderen leggen de velletjes neer zoals in de onderstaande figuur. Ze vormen eerst de groep van 9 fiches op het ronde velletje en verdelen die daarna over de twee vierkante velletjes voor zich.</p> <p>Frits Splits maakt een (nieuwe) verdeling van de “knuffels”/voorwerpen in de twee echte dozen. Om de vorige te onthouden schrijven we die op het bord op (naast de getekende dozen). Frits hangt de “knuffels”/bordrondjes uit 1 doos op het bord (in de doos) en hangt het bijbehorende getal (kaartje) eronder. Iedere leerling zoekt voor zichzelf uit hoeveel er in de andere doos liggen.</p> <p><i>U zult merken dat na verloop van tijd de bordrondjes niet meer in de doos gedaan worden, maar alleen in één of andere vorm op het bord gehangen. De kinderen ervaren dat het in de doos doen en daarna ophangen op het bord erg omslachtig is. Ze ervaren zo wat de tekening op het bord betekent.</i></p> <p>We gaan zo alle mogelijke splitsingen van 9 af. Laat de kinderen steeds andere mogelijkheden uitproberen. Je kunt 9 fiches dus op heel veel verschillende manieren verdelen. Omkeringen mogen daarbij ook.</p> <p><i>Het is goed om deze activiteit met verschillende getallen te herhalen. De handelingen gaan dan steeds vlotter. Misschien zijn er al kinderen die de splitsingen al weten nog voor dat de bordrondjes op het bord hangen of gerelateerd aan de splitsing die ervoor is geweest.</i></p> <p>Hoeveel bordrondjes zitten er in de andere doos?</p> <p>U verdeelt bijv. 8 bordrondjes in de twee dozen op het bord. De kinderen kijken niet. U dekt 1 Doos af. De kinderen tellen het aantal bordrondjes in de zichtbare doos. Daarna proberen ze te bedenken hoeveel bordrondjes er in de andere doos zitten.</p>
Vervolg	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk is een uitbreiding naar getallen boven de tien; • De les ‘Getalkaartjes’ is een vervolg op deze les.

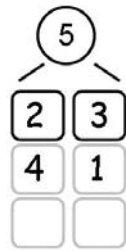
Titel	Getalkaartjes
Groep / niveau	3
Leerstofaspecten	Splitsen – kennismaken met de splits tabel
Benodigheden	<ul style="list-style-type: none"> • 20 bordrondjes of gekleurde magnetische fiches • Indien nog nodig een petje, sjaaltje of ander voorwerp om aan te geven wie Frits Splits is • 2 setjes magnetische getalkaartjes van 1 tot en met 10 om op het bord te gebruiken • voor ieder kind 2 setjes getalkaartjes van 1 tot en met 10.
Organisatie	Dit is een klassikale les.
Bedoeling	Met getalkaartjes proberen ze zelf een splitsrij te maken.
Voorwaardelijke vaardigheden	Ervaring met het optellen onder de 10. De les 'Frits Splits en zijn knuffels' en 'Splits mee met Frits'.
Lesactiviteit	<p>Terugblik</p> <p>In de vorige les hebben we de knuffels voorgesteld als bordronjes / fiches en deze in de dozen verdeeld. Daarna weergegeven op het bord zowel met bordrondjes (dus handelend) als met getallen. Herhaal nogmaals de activiteit door bijv. 5 bordrondjes te verdelen over de twee op het bord getekende dozen. Maak net als in de vorige les stap voor stap een complete rij splitsingen.</p> <p>Welke twee kaartjes zijn samen 8?</p> <p>Nu halen we de bordrondjes weg en gaan verder met getalkaartjes. U hangt de getalkaartjes 1 tot en met 10 twee keer op het bord of u schrijft ze twee keer op. Het getal 8 staat hoog op het bord in een cirkel, eronder staan twee getekende dozen:</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Een van de kinderen wordt aangewezen als Frits Splits, om twee kaartjes of getallen te kiezen die samen 8 zijn. Frits Splits hangt ze onder de getekende dozen op het bord.</p> <p><i>Als dit nog moeilijk is, is het verstandig om even te herinneren aan het verdelen van de knuffels. Hoeveel knuffels in de ene doos en hoeveel in de andere?</i></p> <p><i>Eventueel geeft u de kinderen weer de fiches en de twee (gekleurde) blaadjes om zelf splitsingen op hun tafel te maken.</i></p>

	<p>Is er iemand die misschien nog 2 getallen kan vinden die samen 8 zijn?</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Stap voor stap ontstaat zo een lijst met mogelijkheden, een splitstabel. Zoek net zolang door tot niemand meer nieuwe mogelijkheden vindt. (Ook omkeringen.) De splitsrij is dan compleet.</p> <p>Zelf met de kaartjes aan de slag</p> <p>De kinderen krijgen nu allemaal 2 setjes getalkaartjes van 1 tot en met 10 en leggen de 6 bovenaan hun tafel. Ze maken met hun getalkaartjes zoveel mogelijk combinaties totdat ze denken dat de splitsrij compleet is. Op het bord controleren we de mogelijkheden. Wie heeft de meeste getalkaartjes gebruikt?</p> <p>Maak zo verschillende splitstabellen.</p>
<p>Vervolg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • U kunt de activiteit uitbreiden naar getallen boven de tien. • De les 'Mijn lievelingsgetal' is een vervolg op deze les.

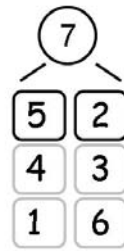

Titel	Mijn lievelingsgetal
Groep / niveau	3
Leerstofaspecten	Splitsen – automatiseren van de splitsingen
Benodigdheden	<ul style="list-style-type: none"> • De 4 favoriete knuffels van Frits Splits • Voor ieder kind 2 dobbelstenen • Eventueel 2 grote dobbelstenen • Werkblad ‘Mijn lievelingsgetal’ • Voorbeeldblad ‘Mijn lievelingsgetal’ • Indien nog nodig een petje, sjaaltje of ander voorwerp om aan te geven wie Frits Splits is.
Organisatie	Dit is een klassikale les. De verwerking gebeurt in tweetallen.
Bedoeling	De kinderen proberen met twee dobbelstenen de lievelingsgetallen van een aantal leerlingen te gooien. De mogelijkheden worden in een splitstabel gezet.
Voorwaardelijke vaardigheden	Ervaring met het optellen onder de 10. De leerlingen hebben de lessen ‘Frits Splits en zijn knuffels’, ‘Splits mee met Frits’ en ‘Getalkaartjes’ gevolgd.
Lesactiviteit	<p>Lievelingsgetal van Frits Splits</p> <p>Frits Splits heeft zijn 4 favoriete knuffels weer meegenomen. U vertelt dat Frits Splits een lievelingsgetal heeft: 4. Thuis heeft hij bijvoorbeeld 4 planten, 4 knuffels, 4 stoelen, 4 schilderijen aan de muur, 4 zagen en ook zet hij iedere dag 4 borden op tafel als hij gaat eten. Vandaag wil Frits Splits gaan dobbelen. U laat 2 dobbelstenen zien. Natuurlijk wil hij het getal 4 met zijn dobbelstenen gooien. Kan dat?</p> <p><i>U laat de kinderen zelf proberen met 2 dobbelstenen. Op het bord schrijft u de worpen die goed zijn (1 en 3 en de dubbele 2). Bespreek de vraag of 3 en 1 een andere splitsing is.</i></p> <p>Andere lievelingsgetallen</p> <p>Nu vraagt u aan de kinderen of zij ook een lievelingsgetal hebben. U schrijft enkele voorbeelden naast elkaar op het bord met ruimte eronder om de mogelijke worpen op te schrijven. In dit voorbeeld noemt Zenno 5, Rowy 7 en Jessica 12.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Nu gooien kinderen om de beurt met twee dobbelstenen. Als de worp bij een lievelingsgetal hoort schrijven we de worp onder het getal.</p> <p><i>Bespreek met de kinderen of omkeringen ook mogen. Ze hebben dan meer kans op een goede worp.</i></p>

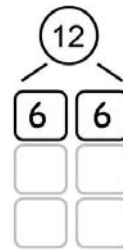
Zenno

Rowy

Jessica

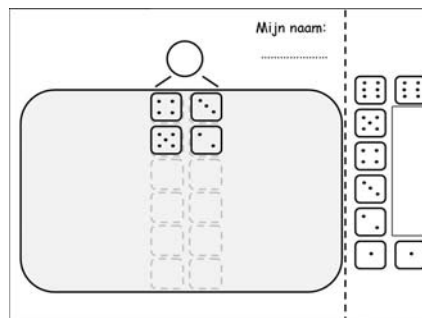

Eventueel kunt u deze activiteit meerdere malen herhalen. Het is leuk als veel kinderen hun lievelingsgetal op het bord mogen schrijven.

Samen een rij dobbelstenen maken

De volgende activiteit is van een iets lager niveau dan de klassikale activiteit. Als verwerking is het een goede activiteit. Ze moeten nu in tweetallen aan de slag. Aan het einde maken we samen een lievelingsgetallen-wand.

De kinderen gaan in tweetallen aan de slag met het werkblad. Beiden schrijven ze hun lievelingsgetal op hun eigen werkblad (in de cirkel). Om de beurt gooien ze met twee dobbelstenen. Als één van beide het lievelingsgetal gooit, knipt de leerling deze mogelijkheid aan de rechterkant uit en plakt die op de daarvoor bestemde plaats op het werkblad. Gooit de leerling bijvoorbeeld 4 en 3 (lievelingsgetal = 7) en later 5 en 2, dan ziet dat er als volgt uit:

Als hij zijn lievelingsgetal niet gooit mag hij dus niets uitknippen en opplakken.

De lievelingsgetallen-wand

U kunt in de klas een lievelingsgetallen-wand maken. De werkbladen van de kinderen komen bij voorkeur per getal bij elkaar te hangen, op volgorde van getalgrootte. Hebben alle kinderen met hetzelfde lievelingsgetal ook dezelfde mogelijkheden gevonden?

Vervolg

- De les 'Mijn splitsboekje' is een vervolg op deze les.

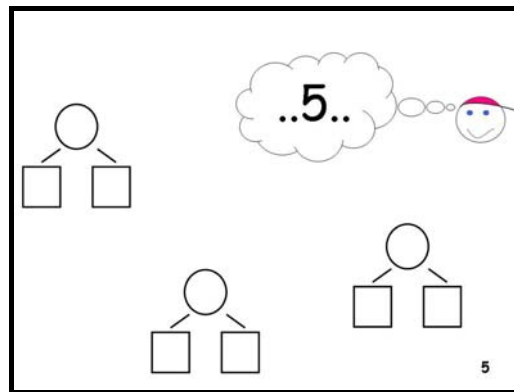
Titel	Mijn splitsboekje
Groep / niveau	halverwege groep 3
Leerstofaspecten	Splitsen van getallen
Benodigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Splitsboekjes (voor ieder kind 1); Kopieer de daarvoor benodigde bladen en snijd ze doormidden. Leg de bovenste stapel op de onderste en niet ze samen. • Indien nog nodig een petje, sjaltje of ander voorwerp om aan te geven wie Frits Splits is.
Organisatie	Klassikaal, in groepjes
Bedoeling	De leerlingen maken een overzicht van mogelijke splitsingen voor de getallen 2 tot en met 10.
Voorwaardelijke vaardigheden	Betekenis kunnen geven aan de getallen tot en met 10, de getallen herkennen en synchroon kunnen tellen. De leerlingen hebben de activiteiten 'Frits Splits en zijn knuffels', 'Splits mee met Frits', 'Getalkaartjes' en 'Mijn lievelingsgetal' gevolgd.
Lesactiviteit	<p>Herhaling Kijk met de kinderen naar de lievelingsgetallen-wand. We bespreken de manier waarop we de getallen opgeschreven hebben. Steeds twee dobbelstenen naast elkaar die samen het lievelingsgetal vormen. We doen het lievelingsgetal van Frits Splits (4) nog eens voor op het bord. Nu zetten we geen stippen (dobbelstenen) maar schrijven we de getallen.</p> <p>Splitsingen schrijven Tekenen op het bord een wolk zoals in het splitsboekje met daarin het genoemde lievelingsgetal. Daaromheen tekent u drie schema's op dezelfde manier als in het boekje van de kinderen. De kinderen schrijven intussen hun naam op het splitsboekje.</p> <div data-bbox="671 1346 1161 1715" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">voorblad splitsboekje</p> <p>U zoekt samen met de kinderen de juiste bladzijde om de splitsingen met de lievelingsknuffels op te schrijven (dat is blz. 4) Weet je de splitsingen nog? Schrijf ze dan in de vierkantjes van het schema.</p>

NB: Er zijn maar drie schema's, dat is bij hogere getallen niet genoeg om alle mogelijkheden te noteren. Ze kunnen er zelf nog bij tekenen. Zeker met de omkeringen erbij zijn er veel mogelijkheden. Bespreek met de kinderen of 4-0 een splitsing is.

Iedere mogelijke splitsing die de kinderen noemen schrijft u in de schema's op het bord. U kunt ook gebruik maken van getalkaartjes. Als de kinderen ontdekken dat er meer mogelijkheden zijn, kunt u het aantal schema's op het bord ook uitbreiden.

Een groep van 5, meerdere splitsingen

Geef vervolgens aan dat u een groepje gaat maken van 5 kinderen. Frits Splits mag laten zien wat alle mogelijke splitsingen zijn. Maar eerst zoeken alle kinderen op welke bladzijde ze de splitsingen op kunnen schrijven. Welke bladzijde is dat?

bladzijde 5 splitsboekje

Wanneer de kinderen bladzijde 5 voor zich hebben, kiest u een vrijwilliger voor de rol van Frits Splits. Frits noemt één voor één de mogelijke splitsingen. *Evt. kunt u een groepje van 5 kinderen ook daadwerkelijk laten verdelen.* Is er een makkelijke manier om dat te doen? Nadat Frits alle splitsingen genoemd heeft, kiest u eventueel een andere Frits Splits om hetzelfde te doen.

De kinderen kunnen nu zelfstandig of in tweetallen proberen de bladzijde compleet te maken door getallen op te schrijven in de vierkantjes van het schema. Ze mogen er dus schema's bij tekenen als dat nodig is.

Bespreek na enige tijd zelfstandig werken welke schema's iedereen heeft. De leerlingen kunnen ten slotte hun eigen splitsboekje helemaal invullen.

Vervolg

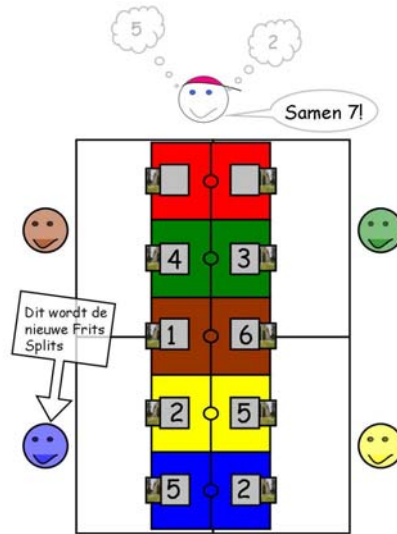
- De les 'Welke splitsing heeft Frits Splits' is een vervolg op deze les.

Titel	Welke splitsing heeft Frits Splits?
Groep / niveau	3
Leerstofaspecten	Splitsen – automatiseren van de splitsingen
Benodigdheden	<ul style="list-style-type: none"> Voor ieder kind 2 setjes getallen van 1 tot en met 10 Indien nog nodig een petje, sjaaltje of ander voorwerp om aan te geven wie Frits Splits is
Organisatie	Dit is een klassikale les met een verwerking in tweetallen.
Bedoeling	Frits Splits neemt 2 getalkaartjes en noemt het getal dat Frits Splits gesplitst heeft (de som van de getallen). Leerlingen raden de getallen die Frits Splits heeft gepakt.
Voorwaardelijke vaardigheden	Ervaring met het optellen onder de 10. De leerlingen hebben de lessen ‘Frits Splits en zijn knuffels’, ‘Splits mee met Frits’, ‘Getalkaartjes’, ‘Mijn lievelingsgetal’ en ‘Mijn splitsboekje’ gevolgd.
Lesactiviteit	<p>Welk getal moet erbij om 10 te krijgen?</p> <p>U zet het getal 10 op het bord en vraagt aan de kinderen op welke manier Frits Splits dit getal kan splitsen. Op het bord ontstaat een splitstabel.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>U legt de getalkaartjes omgekeerd op een stapeltje neer en pakt het bovenste kaartje van de stapel. Welk getal moet er nog bij om 10 te krijgen?</p> <p>De kinderen kunnen nu nog op het bord afkijken. Kunnen de kinderen het ook als ze niet meer naar het bord kijken? Probeer de antwoorden steeds sneller te geven.</p> <p>Een andere mogelijkheid is om getallen uit de tabel uit te vegen en de kinderen te laten vertellen welke dat waren.</p> <p>Welke splitsing van 10 heeft Frits Splits in zijn hoofd?</p> <p>U neemt de rol van Frits Splits en pakt 2 kaartjes met getallen die samen 10 zijn. U zegt: "Ik heb twee getallen in mijn handen die samen 10 zijn. Welke zouden dat zijn?"</p> <p>De kinderen bedenken mogelijke oplossingen. Ze mogen een voor een raden wat de getallen waren. Steeds noemt de rader twee getallen; als ze allebei goed zijn is hij of zij de volgende Frits Splits. Laat bij deze werkvorm bij voorkeur omkeringen buiten beschouwing.</p> <p>Om de kinderen een beetje te helpen, schrijft u iedere</p>

	<p>genoemde combinatie onder elkaar op het bord (In dit geval kunt u ook een kruisje achter de genoemde combinaties zetten, de splitstabel staat immers al op het bord). De kinderen kunnen dan controleren of hun antwoord al geweest is.</p>
Vervolg	<ul style="list-style-type: none"> • U kunt de activiteit uitbreiden naar getallen boven de tien. • De spellen 'Doelpunten raden, Splits memory en Splitsvierkanten' sluiten goed aan bij deze les. • De lessenserie 'Passen en meten' gaat verder met de splitsproblematiek.

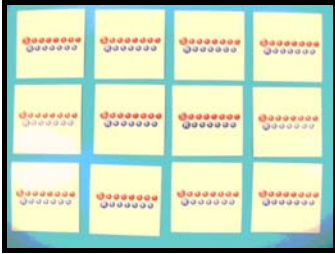
Titel	Doelpunten raden																						
Groep / niveau	3																						
Leerstofaspecten	Splitsen																						
Benodigdheden	<ul style="list-style-type: none"> 1 serie getalkaartjes voor iedere speler. De serie bevat: <div style="text-align: center;"> <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px 10px;">0</td> <td style="padding: 2px 10px;">1</td> <td style="padding: 2px 10px;">2</td> <td style="padding: 2px 10px;">3</td> <td style="padding: 2px 10px;">4</td> <td style="padding: 2px 10px;">5</td> <td style="padding: 2px 10px;">6</td> <td style="padding: 2px 10px;">7</td> <td style="padding: 2px 10px;">8</td> <td style="padding: 2px 10px;">9</td> <td style="padding: 2px 10px;">10</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px 10px;">1</td> <td style="padding: 2px 10px;">2</td> <td style="padding: 2px 10px;">3</td> <td style="padding: 2px 10px;">4</td> <td style="padding: 2px 10px;">5</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> </div> Een kopieerblad voor getalkaartjes zit achterin de katernen 'Getalverkenning' en 'Vertrouwen krijgen in getallen'. Voor iedere speler een speelveld. Een kopieerblad daarvoor is bijgesloten. Kopieer het bij voorkeur op verschillende kleuren (liefst stevig) papier; voor iedere speler een andere kleur. Deze speelvelden zijn steeds opnieuw te gebruiken. 	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
	1	2	3	4	5																		
Organisatie	<p>Speel met 3 tot 5 spelers. 1 van deze kinderen speelt Frits Splits / scheidsrechter. Frits Splits zit aan het hoofd van de tafel.</p> <p>Voor aanvang kiest iedere speler een kleur speelveld. De speelvelden van alle spelers (als ook Frits Splits) liggen in een rij op tafel; zijlijnen als het ware tegen elkaar. Zie de situatieschets op de volgende bladzijde.</p>																						
Bedoeling	<p>Kinderen oefenen de verschillende splitsingen een getal door de uitslag te raden van een wedstrijd. Frits Splits legt de uitslag door middel van omgedraaide getalkaartjes voor zich neer. Hij noemt alleen het totaal van de doelpunten. De overige spelers raden de uitslag met hun eigen getalkaartjes op hun eigen speelveld. Wie goed raadt, is de volgende Frits Splits. Dit spel is een variant op de les 'Welke splitsing heeft Frits Splits?' uit de serie 'Splitsen met Frits'.</p>																						
Spelactiviteit	<p>Frits Splits heeft een (voetbal)wedstrijd gezien. Frits Splits weet (natuurlijk) de uitslag, maar jullie nog niet! Frits Splits legt de uitslag door middel van twee getalkaartjes omgekeerd op zijn speelveld en verklapt het aantal doelpunten (dus 1 getal), maar wat was de stand?</p> <p>Voor aanvang kiest iedere speler een kleur speelveld. De speelvelden van alle spelers (ook Frits Splits) liggen in een rij op tafel; zijlijnen als het ware tegen elkaar (Zie de situatieschets op de volgende bladzijde).</p> <p>De spelers raden een stand door 2 getalkaartjes open (zichtbaar) op hun speelveld te leggen. Ieder kaartje aan 1 kant van het eigen speelveld, in het doel. Iedere speler legt een andere uitslag (als dat kan). Als iedereen 2 kaartjes heeft gelegd, verklapt de scheidsrechter de uitslag door zijn kaartjes om te draaien.</p> <p>De speler die het goed geraden heeft, is de volgende Frits Splits; zij wisselen van plaats. Bij het wisselen van plaats nemen speler</p>																						

en Frits Splits hun speelveld mee; Frits Splits legt zijn speelveld 'onderaan'. De speelvelden worden weer tegen elkaar geschoven.

Als meer dan 1 speler het goed heeft geraden, is de bovenste goede rader de volgende Frits Splits. Frits Splits 'blijft aan' tot zijn getallen geraden zijn.

Titel	Splits memory												
Groep / niveau	3												
Leerstofaspecten	Splitsen – Automatiseren van de splitsingen												
Benodigdheden	<ul style="list-style-type: none"> Getalkaartjes; bijvoorbeeld de volgende serie: <div style="text-align: center;"> <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">0</td> <td style="padding: 5px;">1</td> <td style="padding: 5px;">2</td> <td style="padding: 5px;">3</td> <td style="padding: 5px;">4</td> <td style="padding: 5px;">5</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">0</td> <td style="padding: 5px;">1</td> <td style="padding: 5px;">2</td> <td style="padding: 5px;">3</td> <td style="padding: 5px;">4</td> <td style="padding: 5px;">5</td> </tr> </table> </div>	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5								
0	1	2	3	4	5								
Organisatie	<p>Er zijn 2 spelers (ook bij de variatie). De kaartjes worden omgekeerd op tafel gelegd zoals bij een memory spel.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>12 getalkaartjes in memory-vorm.</p>												
Bedoeling	Als memory: spelers zoeken twee kaartjes die samen een bepaald getal zijn. Spelers mogen de kaartjes houden als de combinatie goed is.												
Spelactiviteit	<p>Er zijn 2 spelers. De kaartjes liggen omgekeerd op tafel (zie foto).</p> <p>Een van de spelers kiest een getal onder de tien (om de beurt door het gooien van een paar dobbelstenen of gewoon door te zeggen), bijvoorbeeld 6. De volgende speler kiest twee kaartjes in de hoop dat die samen 6 zijn. Hier zijn 5 en 1, 4 en 2 of 3 en 3 mogelijke combinaties, de eerste twee combinaties zitten er zelfs twee keer in.</p> <p>Als het fout is, is de ander aan de beurt. Is het goed, dan mag de speler beide kaartjes houden. De speler die eindigt met de meeste kaartjes, is de winnaar van het spel.</p> <p>Ook dit is een memory spel voor twee spelers; de leerlingen nemen om de beurt de rol aan van Frits Splits. Frits Splits zit aan de tafel met de kaartjes, zodat hij ziet wat op de foto hierboven staat afgebeeld. De andere speler zit ertegenover.</p> <p>Frits Splits kiest twee kaartjes en houdt die omhoog zodat de ander de getallen kan zien, hij ziet ze zelf dus niet. Hij (Frits Splits) vraagt steeds “hoeveel samen?”. De tegenspeler noemt de som van de getallen die Frits Splits omhoog houdt. Frits Splits raad deze getallen een voor een.</p>												

	<p>Raad hij goed, dan zijn de kaartjes voor hem en is hij nog een keer.</p> <p>Raad hij niet (helemaal) goed, dan bekijkt hij de kaartjes en legt ze terug op hun plek. De spelers wisselen van plaats (de ander is nu Frits Splits).</p> <p>De speler met de meeste goede combinaties is de winnaar van het spel.</p>
--	--

Titel	Splitsvierkanten																						
Groep / niveau	3																						
Leerstofaspecten	Splitsen – automatiseren van de splitsingen																						
Benodigdheden	<ul style="list-style-type: none"> Een speelveld. Bijgesloten is een speelveld met voorbeeldcijfers. Een tweede speelveld laat de spelers (of u) vrij zelf cijfers in te vullen. Niet alle cijfercombinaties zijn mogelijk! Getalkaartjes; maximaal de volgende serie: <div style="text-align: center;"> <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td></tr> </table> </div>	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10													
Organisatie	2 spelers zitten tegenover elkaar aan tafel met in het midden een speelveld. Daarnaast liggen de benodigde getalkaartjes omgekeerd en door elkaar.																						
Bedoeling	Op een speelveld staan 4 lege vierkanten met daaromheen vier cirkels. In ieder van de cirkels staat een getal. Het getal in de cirkel is de optelsom van de getalkaartjes die de spelers in de bijbehorende vierkanten moeten leggen. Anders gezegd: de 2 getalkaartjes vormen telkens een splitsing van het bijbehorende getal in de cirkel. De 2 bovenste vierkanten horen bij de bovenste cirkel, de twee linker vierkanten horen bij de linker cirkel. De vierkanten overlappen elkaar dus. Het is de bedoeling dat alle 4 splitsingen aan het eind kloppen.																						
Spelactiviteit	<p>De spelers kiezen samen een speelveld. De getalkaartjes met grotere getallen dan op het speelveld voorkomen, zijn overbodig. De wel benodigde getalkaartjes worden omgekeerd naast het speelveld gelegd. Iedere speler trekt vervolgens 2 getalkaartjes. De overige getalkaartjes blijven omgekeerd naast het speelveld liggen voor later gebruik.</p> <p>De spelers (Emma en Thomas) kiezen bijvoorbeeld onderstaand speelveld en gebruiken dus de getalkaartjes 0 tot en met 6 (2 keer). De kaartjes 7 en hoger doen dus niet mee.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Thomas trekt de getalkaartjes 4 en 6, Emma trekt de kaartjes 2 en 5.</p>																						

Thomas

4 6

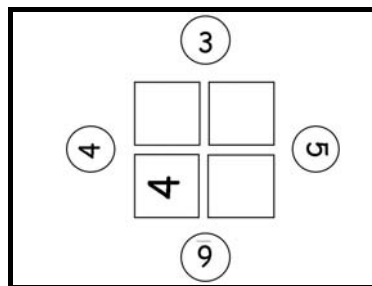
Emma

2 5

De speler met de meeste punten mag beginnen, dat is dus Thomas (10).

Thomas kan de 6 in dit voorbeeld niet kwijt, vanwege de getallen in de cirkels aan de zijkant.

Hij legt de 4 dus neer (in een van de onderste 2 vierkanten) en mag meteen een nieuw kaartje trekken.

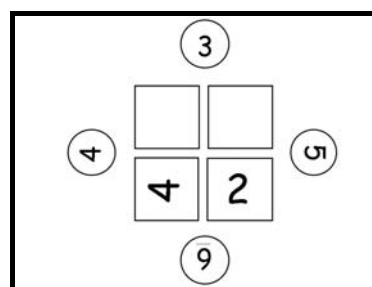
Thomas

3 6

Emma

2 5

Merk op dat nu vaststaat welke getallen op de andere 3 plekken moeten komen. Emma kan haar 5 nu ook niet meer kwijt, maar de 2 wel:

De regels op een rij

- Iedere speler legt (niet meer dan) 1 getalkaartje per beurt. Lukt dat niet dan gaat de beurt over.
- Meteen na een beurt trekt de speler een nieuw kaartje.
- De richting van de kaartjes maakt niet uit. Zorg er wel voor dat onder de 6 en de 9 een streepje staat.
- De speler die het speelveld afmaakt is de winnaar van het spel.

De splitslijn

De lijn ‘splitsen’ wordt voorafgegaan door bedekspelletjes (zie onderdeel ‘wat eraan vooraf ging’) en afgesloten met ‘splitsend rekenen’. Het pakket Frits Splits biedt ingrediënten voor het hele tussenliggende stuk. In het overzicht hieronder vindt u allereerst aanwijzingen voor de plaats waar de diverse onderdelen het beste kunnen worden ingezet.

Daarna volgt een kolom met ‘vergelijkbare activiteiten uit de methode’.

Volgorde van activiteiten

U kunt het beste als volgt te werk gaan:

- beginnen met bedekspelletjes; voor suggesties zie groep 1-2 en begin groep 3
- Frits Splits: splitsen op het schoolplein
- Frits Splits: splitsen met Frits
- Frits Splits: passen en meten
- uit de methode: rekenen tot 20

Hoe om te gaan met ‘vergelijkbare activiteiten uit de methode’?

Met de ‘vergelijkbare activiteiten uit de methode’ kunt u op twee manieren omgaan:

- als de kinderen het betreffende onderdeel nog niet voldoende beheersen, kunt u de genoemde activiteiten uit de methode gebruiken als extra oefenstof. U hoeft niet alles te doen, maar kunt naar eigen inzicht oefenmateriaal aanbieden.
- als de kinderen het betreffende onderdeel wel voldoende beheersen kunt u de vergelijkbare activiteiten uit de methode overslaan.

Op deze manier kan het pakket Frits Splits geheel of gedeeltelijk vervangend zijn voor de splitslijn uit uw methode.

Toetsing

Als u activiteiten overslaat moet u er rekening mee houden, dat de kinderen in de methode gebonden toets een voor hen onbekende vorm van splitsen kunnen tegenkomen. U kunt die weglaten en de activiteiten uit Frits Splits checken door enkele splitsschema’s op het bord te noteren of te kopiëren uit het pakket en zelf enkele te splitsen getallen in te vullen.

Splitsen met Frits		
Methode	Het katern en de methode	Vergelijkbare activiteiten in de methode
Wis en Reken	Deze lessenserie is erop gericht via het handelend splitsen de stap te maken naar het denkend splitsen. De geleidelijke overgang gaat vanuit het splitsen van knuffels via fiches en dobbelstenen uiteindelijk naar	Blok 3, dag 6 2, kauwgomballen Blok 3, dag 7 2, zakjes vullen Blok 4, dag 2 3 (ZW), zakjes vullen Blok 4, dag 4 2, verrassingspakketten Blok 4, dag 7 2, zakjes vullen Blok 4, dag 8 2 (ZW), zakjes vullen Blok 4, dag 9 1, zakken bijvullen

<p>getallen. In deze lessenserie komt als vanzelfsprekend de splitsrij tot stand.</p> <p>De lessen passen bij de diverse vormen van splitsen op basis van getallen zoals die in de methode worden aangeboden. Omdat wordt toegewerkt naar het cruciale leermoment, namelijk het zelfstandig vormen van de splitstabel, kunnen de lessen het best worden ingepast voorafgaand aan dit moment.</p>	<p>Blok 5, dag 3 3, in de bbwinkel</p> <p>Blok 5, dag 4 3 (ZW), in de bbwinkel</p> <p>Blok 5, dag 7 2, in de bbwinkel</p> <p>Blok 6, dag 4 2, in de bbwinkel</p> <p>Blok 7, dag 4 2, het verj.feestje</p> <p>Blok 8, dag 2 1, Met de tram</p> <p>Blok 8, dag 4 2 (ZW), het verj. feestje/met de tram</p> <p>Blok 8, dag 8 3 (ZW), met de tram</p> <p>Blok 9, dag 1 2, met de tram</p> <p>Blok 9, dag 2 3 (ZW), met de tram</p> <p><i>Blok 9, dag 6 2, doelpunten maken een leuke intro op spel uit katern</i></p> <p>Blok 9, dag 7 2 (ZW), doelp. maken</p> <p>Blok 10, dag 2 3 (ZW), doelp. maken</p> <p>Blok 10, dag 5 1, doelp. maken</p> <p>Blok 10, dag 9 2 (ZW), doelp. maken</p> <p>Blok 11, dag 1 1, het verj.feestje</p> <p>Blok 11, dag 6 3 (ZW), splitstabellen</p> <p>Blok 12, dag 5 2, op safari</p> <p>Blok 12, dag 9 2 (ZW), splitstabellen</p> <p>Blok 13, dag 2 2, splitstabellen</p> <p>Blok 13, dag 4 3 (ZW), splitstabellen</p> <p>Blok 13, dag 6 2, splitstabellen</p> <p>Blok 14, dag 1 2, splitstabellen</p> <p>Blok 14, dag 4 3 (ZW), splitstabellen</p> <p>Blok 14, dag 8 2, splitstabellen</p> <p>Blok 15, dag 1 3 (ZW), splitstabellen</p> <p>Blok 16, dag 8 3 (ZW), splitstabellen</p> <p>Blok 17, dag 1 3 (ZW), splitsboekje</p> <p>Blok 17, dag 4 2, splitsingen opzeggen</p> <p>Blok 17, dag 5 2 (ZW), splitsboekje</p> <p>Blok 17, dag 7 1, splitstabellen</p>
--	--

<p>Pluspunt</p>	<p>Deze lessenserie is erop gericht via het handelend splitsen de stap te maken naar het denkend splitsen. De geleidelijke overgang gaat vanuit het splitsen van knuffels via fiches en dobbelstenen uiteindelijk naar getallen. In deze lessenserie komt als vanzelfsprekend de splitsrij tot stand.</p> <p>De lessen passen bij de diverse vormen van splitsen op basis van getallen zoals die in de methode worden aangeboden. Omdat wordt toegewerkt naar het cruciale leermoment, namelijk het zelfstandig vormen van de splitstabel, kunnen de lessen het best worden uitgevoerd voorafgaand aan dat moment.</p>	<p>Blok 2, les 3 lb blz. 17 Blok 2, les 5 wb, blad 9b, opdr. 3 Blok 2, les 7 wb, blad 10b, opdr. 5 Blok 2, les 8 verl. instr. Lb blz. 21 Blok 2, les 9 wb, blad 11a, opdr. 3 wb, blad 11b, opdr. 6 Blok 2, les 10 wb, blad 12a, opdr. 1 wb, blad 12b, opdr. 5 Blok 2, les 13 kb 22</p> <p>Blok 3, les 4 wb, blad 14a, opdr. 2 Blok 3, les 5 wb, blad 15a, opdr. 1 Blok 3, les 7 wb, blad 16a, opdr. 3 Blok 3, les 9 wb, blad 17b, opdr. 2 Blok 3, les 10 wb, blad 18b, opdr. 1 Blok 3, les 12 wb, blad 18b, opdr. 1</p> <p>Blok 4, les 6 lb blz. 42 en 43, kb 48, 49 en 50 Blok 4, les 7 wb, blad 22a, opdr. 2 Blok 4, les 9 wb, blad 23b, opdr. 5 Blok 4, les 10 wb, blad 24b, opdr. 4 Blok 4, les 13 lb 48, kb 53 opg. 1,2</p> <p>Blok 5, les 2 wb, blad 1a, opdr. 1, 2 Blok 5, les 7 wb, blad 4b, opdr. 3 Blok 5, les 9 wb, blad 5a, opdr. 2 Blok 5, les 13 kb 65</p> <p>Blok 6, les 4 wb, blad 8a, opdr. 3 Blok 6, les 9 wb, blad 11b, opdr. 1 Blok 6, les 13 kb 72</p> <p>Blok 7, les 4 wb, blad 14b, opdr. 6 Blok 7, les 6 lb, blz. 79 Blok 7, les 7 wb, blad 16a, opdr. 1 Blok 7, les 9 wb, blad 17b, opdr. 5,6 Blok 7, les 10 wb, blad 18b Blok 7, les 13 lb, blz. 84, opg. 1 kb 89 opg. 2, kb 92</p> <p>Blok 8, les 2 wb, blad 19a, opdr. 3 Blok 8, les 3 lb, blz. 89 Blok 8, les 4 wb, blad 20a, opdr. 1 Blok 8, les 5 wb, blad 21a, opdr. 2 Blok 8, les 7 wb, blad 22a, opdr. 2 Blok 8, les 10 wb, blad 24a, opdr. 2 Blok 8, les 13 kb 104, opdr. 4</p> <p>Blok 9, les 2 wb, blad 1a, opdr. 1 Blok 9, les 5 wb, blad 3b, opdr. 3 Blok 9, les 9 wb, blad 5a, opdr. 2 Blok 9, les 13 kb 117, opdr. 3</p> <p>Blok 10, les 4 wb, blad 8b, opdr. 4</p>
-----------------	--	--

<p>Alles Telt</p>	<p>Deze lessenserie is erop gericht via het handelend splitsen de stap te maken naar het denkend splitsen. De geleidelijke overgang gaat vanuit het splitsen van knuffels via fiches en dobbelstenen uiteindelijk naar getallen. In deze lessenserie komt als vanzelfsprekend de splitsrij tot stand.</p> <p>De lessen passen bij de diverse vormen van splitsen op basis van getallen zoals die in de methode worden aangeboden. Omdat wordt toegewerkt naar het cruciale leermoment, namelijk het zelfstandig vormen van de splitstabel, kunnen de lessen het best voorafgaand hieraan worden uitgevoerd.</p>	<p><u>Handleiding 3A</u> Blok 1, les 19 extra suggestie Blok 1, les 21 opdr. 1 en 2 Blok 1, les 22 opdr. 2 en 7 Blok 1, les 25 opdr. 9</p> <p>Blok 2, les 13 Blok 2, les 14 opdr. 1 t/m 6 Blok 2, les 15 opdr. 1 t/m 6 Blok 2, les 16 opdr. 1 t/m 8 Blok 2, les 17 opdr. 1 t/m 4 Blok 2, les 18 opdr. 1 t/m 5, 7 Blok 2, les 19 Blok 2, les 20 opdr. 1 t/m 3 Blok 2, les 22 opdr. 3 Blok 2, les 23 opdr. 1 t/m 4, 6 Blok 2, les 24 Blok 2, les 25</p> <p>Blok 3, les 5 opdr. 3 Blok 3, les 7 opdr. 2 t/m 4 Blok 3, les 10 opdr. 1 Blok 3, les 12 opdr. 6 Blok 3, les 15 Blok 3, les 17 opdr. 5 Blok 3, les 20 opdr. 2, 4, 6</p>
-------------------	---	--

Kopieerbladen

- Mijn lievelingsgetal
- Mijn splitsboekje (5 pag.)
- Speelveld doelpunten raden
- Speelvelden splitsvierkanten
- Superwonderbril
- Knikkerlied